

בית משפט השלום בירושלים

תא"מ 67074-12-15 שלמה נ' שופרסל בע"מ

תיק חיצוני:

בפני **כבוד הרשמת בכירה אפרת רחלי מאירי מרקוביץ**

תובע **אלעד שלמה**

נגד

נתבעת **שופרסל בע"מ**

פסק דין

1

2 1. מונחת לפניי תביעה על סך של 32,000 ש"ח שעילתה פיצוי ללא הוכחת נזק בגין משלוח 57
3 דברי פרסומת לנייד של התובע, בניגוד לסעיף 30א לחוק התקשורת (בזק ושידורים),
4 התשמ"ב-1982 (המכונה "חוק הספאם"). להלן: "חוק התקשורת". סכום התביעה הופחת
5 לצרכי אגרה.

6

7

העובדות הצריכות לעניין

8 2. הנתבעת, חברת שופרסל, היא חברה לשיווק מזון ומוצרי צריכה. על פי הנטען, הנתבעת
9 פועלת לקידום מסחרי של עסקיה באמצעות שיגור מסרונים הקוראים לנמען ליצור קשר
10 עמה לשם קשירת עסקאות או רכישת מוצרים או השתתפות במבצעים הקשורים למכירות
11 שאותם היא מקדמת. לטענת התובע, הוא קיבל מהנתבעת הודעות למכשיר הנייד שבבעלותו
12 שיש בהן לקדם את עסקי הנתבעת, וזאת ללא קבלת הסכמתו המפורשת ובניגוד לדין. לא זו
13 אף זו. התובע אף מחק במכוון את תניות הדיוור שהציבה הנתבעת כתנאי למתן אשראי
14 צרכני דרך חברת לאומי כארד כאות וכהוכחה לאי הסכמה לדיוור. עוד טוען התובע, כי
15 הנתבעת עושה שימוש בטופס שאינו עומד בסטנדרט האותיות הקבוע בתקנות 2 ו-3 (3)
16 לתקנות הגנת הצרכן (האותיות בחוזה אחיד ובתנאי הכלול במידע אחר המיועד לצרכן),
17 תשנ"ה-1995, ועל כן מדובר בתניות בטלות בהתאם לסעיף 30 לחוק החוזים (חלק כללי),
18 התשל"ג-1973. אי לזאת, אין לראות בהוראות אלו שבהסכם משום הסכמה כלשהי מצד
19 התובע לאמור בהן.

20

21 3. הנתבעת מנגד, סבורה כי יש לדחות את התביעה. לדידה, התובע נתן את הסכמתו המלאה
22 והמפורשת לקבלת מסרים פרסומיים ובכלל זה דברי הפרסומת מושא תביעתו. כך, ביום
23 20.9.2011 חתם התובע על "טופס בקשה לקבלת כרטיס אשראי" המונפק על די הנתבעת

בית משפט השלום בירושלים

תא"מ 67074-12-15 שלמה נ' שופרסל בע"מ

תיק חיצוני:

1 בשיתוף פעולה עם חברת לאומי כארד בע"מ, במסגרתו מסר בין היתר את פרטיו ואת מספר
2 הטלפון הנייד שלו. בהצהרה עליה התבקש לחתום, נכתב כדלקמן: **"אני נותן את הסכמתי**
3 **לכך שהמועדון יכול לפנות אליי בעצמו ו/או מי מטעמו ו/או באמצעות גורמים שיפעלו עמו**
4 **בשיתוף פעולה, בהצעות לחברי המועדון...אם אתנגד להעברת הצעות ו/או פנייה של**
5 **גורמים כאמור, אהיה רשאי/ת להודיע על התנגדותי בכתב למועדון ומרגע קבלת הודעתי**
6 **לא יופנה אליי כל גורם כאמור על-ידי המועדון"**. כן הצהיר כי **"קראתי את טופס הבקשה**
7 **ואת ההסכם המצורף, ואני מתחייב לפעול על פיו"**. בניגוד לטענתו, התובע לא מחק את
8 ההצהרה. בהתאם לכך, ביום 20.10.2011 הונפק לתובע כרטיס אשראי שופרסל והתובע אף
9 החל לקבל הטבות ומבצעים שונים, אודותם ידע באמצעות המסרונים שנשלחו למספר
10 הטלפון הנייד אותו מסר, בין היתר, לצורך כך. הוא היה פעיל "במועדון" ונהנה מהמידע
11 שקיבל. על בסיס הסכמתו זו, שלחה הנתבעת לתובע דברי פרסומת מטעמה בסמוך לאחר
12 מועד חתימתו ועד שנתקבל המסר להוציאו מרשימת הדיוורים של הנתבעת, במשך כ-5
13 שנים, בהם כלל לא התרעם על קבלתם ולא הודיע על התנגדותו לקבלם. הסרתו של התובע
14 מרשימת התפוצה נעשתה על ידה מיוזמתה ולא על פי בקשה מפורשת מצדו. על כן, היא
15 טוענת, הימנעותו מלעשות כן במשך כמעט 5 שנים, יכולה ללמד אחד מהשניים – או
16 שהתובע ביקש להמשיך ולקבל הודעות פרסומיות שכן קבלתן הטיבו עימו או שביקש לצבור
17 **"כמות נכבדה של הודעות, במטרה להגיש תביעת 'ספאם' כנגד הנתבעת ולהתעשר על**
18 **חשבונה שלא כדין"**. היא הטעימה, כי עד למועד הגשת כתב ההגנה, טרם הודיע התובע על
19 התנגדותו לקבלת הודעות ונמנע ממשלוח כל בקשה בעניין. עוד הוסיפה, כי על פי הוראות
20 סעיף 30א (1) לחוק, רשאי אומנם בית המשפט לפסוק פיצויים ללא הוכחת נזק בסכום
21 של עד 1000 ₪ אך סכום זה אינו סכום מוחלט ויש לשים לב לתום ליבו של התובע.
22
23 כמו כן, דחתה את טענות התובע בנוגע לגודל האותיות ומשחתם הוא על הטופס, כי אז
24 משמעות הדבר שקרא את האמור בו. בדיון שלפניי טען ב"כ הנתבעת כי זו לא הייתה הטענה
25 בה החזיק התובע מדוע יש לבטל את הסכמתו, אלא טען טענה שנתבררה כלא נכונה לפיה
26 הוא מחק את הסעיף ומשכך עסקינן בהרחבת חזית ואין בזאת אלא משום ניסיון להפעיל
27 את **"שיטת המצליח"**, כלשונו. התובע לא הפנה את הנתבעת לתקנות הרלוונטיות ולא טען
28 כי גודל האותיות קטן מ- 2 מ"מ ואף לא טען כי ההסכמה אשר ניתנה על ידו בטלה על פי
29 סעיף 30 לחוק החוזים. מה גם, שיש בטענה זאת משום חוסר תום לב, עת הוא מבקש לבטל
30 כליל את טופס הבקשה ובה בעת מבקש ליהנות מהמבצעים וההטבות להן זכה בעקבות
31 הצטרפותו למועדון לקוחות הנתבעת וחתימתו על טופס הבקשה. מכל מקום, טופס הבקשה
32 המקורי מגלה כי הטופס עומד בכל דרישות התקנות לרבות גודל האותיות ואין חולק כי
33 הבין על מה חתם ומשכך אין לכך נפקות לעניין הסכמתו לקבלת דברי פרסומת מאת
34 הנתבעת.

בית משפט השלום בירושלים

תא"מ 67074-12-15 שלמה נ' שופרסל בע"מ

תיק חיצוני:

- 1
2 יתר על כן : התובע ממילא נתן הסכמתו לקבלת דברי פרסומת באמצעות חתימות נוספות על
3 טופס הצטרפות ומסמך גילוי נאות. כן טענה כי אפשרה הסרה בכל ההודעות שנשלחו על
4 ידה באמצעות מסרון חוזר גם אם הדבר לא צוין מפורשות בהודעות עצמן ואין חובה
5 לאפשר הסרה באמצעות מסרון חוזר. על הודעות אלו חל ההסדר הספציפי הקבוע בסעיף
6 30א (ה) (2) לפיו יש לציין בהודעה רק את שם המפרסם, ואת דרכי יצירת הקשר עמו,
7 פרטים שאין חולק כי הנתבעת ציינה בהודעותיה (והפנתה לת"צ 29751-07-14 **רונן לפיד נ'**
8 **סלקום ישראל בע"מ** (18.12.2016)). זאת ועוד. התובע נקט בשיהוי קיצוני, למעלה מ-5
9 שנים מאז קבלת ההודעה הראשונה, דבר אשר יש בו גם ללמד דה-פקטו כי ההודעות אשר
10 נתקבלו אצלו לא הפריעו ולא גרמו לו את הנזקים אותם ביקש החוק למנוע. לאמור;
11 הפרסומת הייתה זניחה וחסרת משמעות עבורו, ועל בסיס זאת נדחו התביעות (והפנה
12 לת"ק 32235-06-16 **דוד אברמוב נ' סוכנות מכוניות לים התיכון בע"מ** (4.12.2016); ת"ק
13 2324-01-16 **אדגר רפיאלוב נ' א.ב.א ויקטורי חברה לניהול ואחזקות בע"מ** (22.12.2016);
14 רת"ק 42578-11-16 **יונתן בן עמי נ' האוניברסיטה הפתוחה-הלשכה המשפטית**
15 (8.1.2017)). כך או אחרת, ככל שנגרם נזק כלשהו לתובע, דבר המוכחש, כי אז יש להשית
16 עליו אשם תורם בשיעור של 100%. יש ליתן את הדעת לחוסר תום ליבו של התובע אשר
17 עושה שימוש לרעה בהליכי משפט ובחוק התקשורת.
18
19 4. התובע בסיכומיו טען כי צירוף טופס ההצטרפות ומסמך הגילוי הנאות שחתם עליהם הם
20 בבחינת הרחבת חזית וגילוי מסמכים לאחר שלב ההוכחות. נסיון להציגם במהלך הדיון
21 נתקל בהתנגדות, וטענה משפטית לפיה ניתן להסתמך על הסכמה בעל פה לפי סעיף 30א (ג)
22 לחוק התקשורת אף היא בגדר שינוי חזית פסול.
23
24 **דיון**
25 5. מטרת סעיף 30א (ז) (3) לחוק התקשורת היא לעקור תופעה של שיגור מסרונים ללא הסכמת
26 הנמענים שאינה אלא בגדר הטרדה, וזו מכונה "דואר זבל". הספאם מהווה מטרד ציבורי
27 והמחוקק ביקש למגר את התופעה באמצעות הטלת אחריות מלאה על מפרסם בדמות פיצוי
28 לדוגמה שאיננו דורש הוכחת נזק. הכלל שאימץ המחוקק הוא אפוא מודל opt in ולא opt
29 out. אמור מעתה; חל איסור על משלוח דבר פרסומת בשיווק ישיר אלא אם כן נתקבלה
30 מראש הסכמת הנמען. זאת, למעט במצב בו חלה התקשורת קודמת בין המפרסם לצרכן, או
31 אז האחריות מועברת לצרכן לבקש להסיר עצמו מרשימת התפוצה (וראו לעניין זה דברי
32 ההסבר להצעת חוק התקשורת (בזק ושדורים) (תיקון מס' 40), התשס"ח-2008 ס"ח 518;

בית משפט השלום בירושלים

תא"מ 67074-12-15 שלמה נ' שופרסל בע"מ

תיק חיצוני:

- 1 רע"א 3545/14 גלסברג נ' קלאב רמון בע"מ (27.7.2014). להלן: "גלסברג"; רע"א 1954/14
2 חזני נ' הנגבי (סיתונית מועדון דאיה ורחיפה במצנחים) (4.8.2014). להלן: "חזני".
3
4 6. סעיף 30א(ב) לחוק התקשורת קובע בזו הלשון:
5 "... (ב) לא ישגר מפרסם דבר פרסומת באמצעות פקסימיליה, מערכת חיוג
6 אוטומטי, הודעה אלקטרונית או הודעת מסר קצר, בלא קבלת הסכמה מפורשת
7 מראש של הנמען, בכתב, לרבות בהודעה אלקטרונית או בשיחה מוקלטת; פנייה
8 חד-פעמית מטעם מפרסם לנמען שהוא בית עסק, באחת הדרכים האמורות
9 בסעיף קטן זה, המהווה הצעה להסכים לקבל דברי פרסומת מטעמו, לא תיחשב
10 הפרה של הוראות סעיף זה".
- 11 בסעיף זה, "דבר פרסומת" מוגדר כ"מסר המופץ באופן מסחרי, שמטרתו לעודד רכישה
12 מוצר או שירות או לעודד הוצאת כספים בדרך אחרת". לעניין זה, ייחשב בין היתר
13 "מפרסם" - "מי שתוכנו של דבר הפרסומת עשוי לפרסם את עסקיו או לקדם את מטרותיו,
14 או מי שמשווק את נושא דבר הפרסומת בעבור אחר".
- 15 7. ודוק; חזקה על מפרסם ששיגר דבר פרסומת בניגוד להוראות סעיף 30א שעשה כך ביודעין.
16 הנטל להוכיח כי הדבר נעשה שלא ביודעין, מוטל על המפרסם. מקום בו ניתנה הודעת סירוב
17 למפרסם - טענה לפיה לא עשה זאת ביודעין לא תעמוד לו. כך, גם מקום בו שיגר המפרסם
18 בעבר דבר פרסומת לנמען, לא יוכל הוא לטעון להגנתו כי לא עשה זאת ביודעין, אפילו תמצי
19 לומר כי בעבר דבר הפרסומת נשלח שלא ביודעין. עוד קובע הסעיף, כי דבר פרסומת ששוגר
20 לנמען לפי רשימה של מענים או מספרי טלפון לא יהווה הגנה למפרסם (ראו והשוו: ת"ק
21 30270-06-16 איתי בן חיים נ' החברה לפיתוח גני תקווה (24.8.2016)).
22
- 23 8. אכן, גם עידוד עקיף של שימור לקוח, הגברת החשיפה למותג או פתיחת 'נתיב לקשר עמוק
24 יותר עם מספק השירות' עשוי להיחשב כדבר פרסומת (ראו עניין תק 54963-01-16 רונן לוי
25 נ' 012 סמייל טלקום בע"מ (5.9.2016), והאסמכתאות שם. מפנה לתק 20153-05-14
26 גבירצמן נ' אלבר ציי רכב בע"מ (21.3.2015) ולת"ק 14311-01-10 איכנברונר נ' תקשורת
27 מקוונת דיגיטלית בע"מ (28.7.2016)). כך, חברה השולחת ללקוחותיה הודעה בה היא
28 מציעה להם דרכים לשיפור התועלת אותה הם מפיקים מהמוצר שהיא מוכרת או לקבלת
29 חוויית שירות טובה יותר כאשר יישומה של ההמלצה אינו כרוך באופן ישיר בהוצאת
30 כספים תיחשב דבר פרסומת (ראו ת"ק 21384-10-14 לוי נ' קרדן רכב בע"מ (24.9.2015)),
31 ולשאלה אם מדובר בעידוד ישיר ומפורש להוצאת כספים או בעידוד עקיף עשויה להיות
32 חשיבות כשיקול אך לעניין שיעור הפיצוי (עניין רונן לוי דלעיל). כך, גם הצעת מתנות או

בית משפט השלום בירושלים

תא"מ 67074-12-15 שלמה נ' שופרסל בע"מ

תיק חיצוני:

- 1 שירותים חינוכיים על ידי בית העסק יכולה להיחשב כדבר פרסומת (ראו עניין **בן חיים, רונן**
2 **לוי ולוין** דלעיל).
- 3 אמור מעתה; הפסיקה הרחיבה את משמעות המונח "פרסומת" לפי חוק התקשורת האסור
4 לשיגור ללא הסכמת הנמען, כאשר הדגש אינו בעצם הפרסום אלא באי מתן ההסכמה
5 לקבלתו.
- 6
- 7 9. תחילתו של שיגור ההודעות כלפיהן מלין התובע היא ביום 23.4.2013 ומתאריך זה נמנים
8 ההודעות – 23 הודעות בשנת 2013, 15 בשנת 2014 ו-19 בשנת 2015.
- 9
- 10 דומה, כי אין חולק בדבר היותה של הנתבעת "מפרסם" ובשיגור דברי הפרסומת לנייד של
11 התובע. המחלוקת נסובה אפוא סביב הסכמתו המפורשת כנדרש בסעיף 30א(ב) לחוק
12 ולחילופין להסכמה משתמעת מכוח סעיף 30א(ג)(2) לחוק עם הצטרפותו לשירות, עת
13 הנתבעת נתנה הזדמנות לתובע להודיע כי הוא מסרב לקבל דבר פרסומת בכל הנוגע לדבר
14 פרסומת המתייחס למוצר או שירות מסוג דומה למוצר או השירות אותם רכש.
- 15
- 16 10. התובע חתם על טופס בקשה לקבל כרטיס אשראי לרבות קבלת דיוור באמצעות מסרונים.
17 בסעיף 11.6 לטופס ההצטרפות, מסכים הלקוח לקבל דיוור בין היתר באמצעות מסרונים
18 ואם לא יהיה מעוניין בכך יהא רשאי להודיע לחברה בכל עת. בסעיף 4 לטופס הצהרת
19 מחזיק כרטיס הלקוח (דף בן עמוד אחד הנלווה לחוזה בקשת ההצטרפות הקרוי "מסמך
20 גילוי נאות") מאשר התובע לשופרסל ולאומי כארד ומועדון לקוחות שופרסל לשלוח אליו
21 הודעות ופרסומים, בין היתר, באמצעות מסרונים לרבות לאחר פילוח ואפיון של הרגלי
22 הצריכה שלו.
- 23 בכך ביקשה הנתבעת ללמד כי התובע נתן את הסכמתו **שלוש** פעמים, באופנים שונים:
24 הסכמה ראשונה בטופס הבקשה בהצהרה עליה התבקש התובע לחתום. הסכמה שנייה
25 בתנאי ההצטרפות שצורפו לטופס הבקשה שם גם חתם בנוסף **"אני מאשר כי קראתי את**
26 **סעיפי 11.6 ו-12 לתנאי ההצטרפות ואני מסכים במפורש לתוכם"** וכן במסמך גילוי נאות
27 שצורף לטופס הבקשה, אשר גם שם חתם בנוסף כי הוא מאשר שקרא את מסמך הגילוי
28 הנאות ומסכים במפורש לתוכם. ודוק; אין מדובר בחוזה עב כרס אלא בדף בודד המרכז את
29 הפרטים. כך או כך, התובע לא מחק אף אחד מהסעיפים.
- 30 בקליפת אגוז, לשם השלמת היבטים צרכניים נוספים בחוזים אחידים, הותקנו תקנות
31 שטרם יצאו ממענו של המחוקק ועניינן תקנות הגנת הצרכן (תנאים מהותיים בחוזה אחיד),
32 התשע"ד-2014 המתייחסות להבלטתם ואופן ניסוחם, אשר נועדו לקבוע תנאים מהותיים
33 בחוזה אחיד, תוך שימת דגש בחוזים אחידים צרכניים, שכל חוזה אחיד יידרש לפרט באופן

בית משפט השלום בירושלים

תא"מ 67074-12-15 שלמה נ' שופרסל בע"מ

תיק חיצוני:

1 פוזיטיבי. משמעות הדבר כי אי הכללת פרטים אלו בחוזה אחיד היא הפרה של חובת הגילוי
2 ואף הטעיה. על פי האמור בתקנות המוצעות, עוסק יהא חייב לגלות לצרכן במסגרת החוזה
3 שכורת עמו את הפרטים המנויים בתקנות, לעמוד בדרישות הצורניות המפורטות שם וכן
4 לצרף מסמך גילוי נפרד לגביהם. כך, באופן דומה, בעסקת מכר מרחוק, על העוסק לצרף
5 מסמך גילוי המכיל את הפרטים העיקריים של העסקה מעבר לחוזה שכורת עמו הצרכן ולו
6 על מנת לסייע בידו לשים לב לפרטים העיקריים המהותיים בעסקה (ראו והשוו: סעיף
7 14ג(ב) לחוק הגנת הצרכן, התשמ"א-1981). ללמדך, כי התובעת ללא חובה בשלב זה בדין,
8 צירפה מסמך גילוי נאות בנוסף לבקשת ההצטרפות המכילה כבכל הצטרפות לכרטיס
9 אשראי את החוזה בין החברה המספקת את האשראי לבין הלקוח. מסמכים אלו הם
10 ברשותו של הצרכן וטענה כנגד חשיפתו שוב ושוב להסכמותיו אינה יכולה לעמוד לחובת
11 העוסק. כך או אחרת, דומני כי גם עיון בטופס הבקשה המקורי לקבלת כרטיס אשראי, די
12 בו כדי לבסס את רכיב ההסכמה והישענות על יתר המסמכים אין בכך כדי לבסס אלא אך
13 לתמוך "ביסוד הנפשי" החבוי בליבו של התובע עת חתם על הטפסים.

14

15 11. השתכנעתי כי התובע הסכים לקבלת דברי פרסומת מצד הנתבעת, ואפילו יצויר כי התחרט,
16 המצג שהציג לפני הנתבעת במעשה ובמחדל מקנה לה הגנה מלאה מפני טענה בנוגע להפרת
17 סעיף 30א לחוק התקשורת. יתר על כן, התרשמתי כי בנסיבות העניין אפילו תאמר כי היה
18 פגם במעשי הנתבעת בשיגור פרסומות שלא באופן דווקני מילולי בהתאם להוראות החוק,
19 אני משתכנעת כי משאלו נעשו על בסיס הסכמה או מעין הסכמה שהציג התובע, אין לכך
20 משמעות ופתוחה הייתה לתובע הדרך לבקש הסרתו, כל שכן הוא עצמו העיד כי מדובר
21 ברשת מזון הקרובה לבתו והוא נוהג לבקר בה (עמ' 6, שורה 4). ברם, הוא בחר להמתין כ-5
22 שנים ולצבור, כך נראה, 57 הודעות. גם אם נלך לפי הגישה "המקלה", המתנה במשך
23 שנתיים עם קבלת הודעות ממועדון לקוחות שהוא נמנה עליו ומתוזכר לגבי מבצעיו בהתאם
24 לאופי קניותיו הספציפי, מלמדת כי קבלת התביעה תחטא למטרות החוק. אין בכך אכיפה
25 והרתעה יעילה, אפקטיבית ומידתית כלפי עוסק שקיבל הסכמת הצרכן לכך, ואין בכך
26 תקיפה של תופעה מטרידה עבור צרכן שלא חפץ לכאורה במוצר או בשירות, אלא זו עשויה
27 לייחס משקל רב מידי לאינטרס האישי של התובע על חשבון אינטרס הציבור ולכך אין
28 מקום (ראו והשוו: תק 44069-09-14 עמית זילברג נ' קניה טובה באינטרנט בע"מ
29 (11.3.2015)).

30

31 אכן, יש מקום להגן על הצרכן, אולם גם על הצרכן לגלות אחריות צרכנית. הלכה היא, כי
32 עקרון תום הלב גובר בנסיבות מסוימות אף על דרישות קוגנטיות לרבות דרישת הכתב (ראו
33 ע"א 986/93 יעקב קלמר נ' מאיר גיא, פ"ד נ (1) 185). אפילו תמצוי לומר כי הנתבעת הפרה

בית משפט השלום בירושלים

תא"מ 67074-12-15 שלמה נ' שופרסל בע"מ

תיק חיצוני:

- 1 הוראות החוק, הרי שבנסיבות מסוימות יש בתום הלב כדי להשליך על גובה הפיצוי לרבות
2 פיצוי אפסי. התובע אשר חבר בקהילת הנתבעת יכול היה למצער להקטין את "הנוזק",
3 מקום בו נניח לטובתו כי הנתבעת הפרה את הוראות החוק, ולא להשתמש בדין כקרדום
4 לחפור בו, כמו גם בסדרי הדין, אפילו והדין היה עומד לצידו. זאת, מ"שרוח חכמים אינה
5 נוחה הימנו" והמטרה היא להגיע לחקר האמת ולא להתכסות בסדרי הדין כאילו היו מיטת
6 סדום ולשחק את משחק אשקוקי שבו מהלך אחד לא נכון קובע את גורל המשחק (ראו
7 והשוו: ע"פ 1/48 סוליסטר נ' היועמ"ש לממשלת ישראל, פ"ד א 5). הדברים אמורים גם
8 ביחס למסמכים שצורפו בדמות חוזה הצטרפות ומסמך גילוי נאות – אשר להגשתם התנגד
9 התובע – שהיו בחזקתו של התובע משחתם עליהם אולם הוא בחר שלא לגלות זאת
10 במסמכיו שלו, הכחיש לחלוטין בכתב תביעתו חתימה המביעה הסכמה לקבלת דיוור
11 והדגיש כי אף מחק את תניית הדיוור. על כן, כאשר מוכח כי חתם לא רק על מסמך אחד
12 אלא על שלושה שעניינם זהה, כאשר זהו עיקר המחלוקת – סוגיית ההסכמה – כי אז יש
13 להביא ידיעה זו לבית המשפט למען לא יהא עיוות משפט. אין חולק כי יש לשמור על סדרי
14 הדין משמטרתם לקבוע כללים לניהול משפט באופן יעיל ויציב, הידוע לצדדים מראש
15 ולשמור על זכויות הצדדים על מנת להוציא לאור משפט צדק, ועל כן, בכל מקרה המובא
16 לפניו, על בית המשפט לבחון את נסיבותיו ולשקול בין השיקולים הנוגדים (ראו בש"א
17 954/11 הוליס תעשיות בע"מ נ' מדינת ישראל – רשות המיסים (14.3.2011)).
- 18
- 19 12. מכל מקום, צירוף הראיה העיקרית המקורית לאחר הסיכומים הגם שנשענו על הצילום
20 כבסיס לתביעה וכן המסמכים הנוספים שחיזקו את קו הגנתה לא לוו בהסבר מדוע לא
21 יכולה הייתה הנתבעת לחשוף אותם בשלב מוקדם יותר ועל כן סבורני כי מחדל זה ניתן
22 לרפא בהוצאות, אם כי בית המשפט כאמור לא מסתמך על כך לצורך הכרעתו אלא אך
23 להשלמת התמונה להבנת רוח הדברים הנושבת מעל.
- 24
- 25 13. בדיון שלפניי העיד התובע כי הוא חתם על הטופס המדובר "כדי לקבל את כרטיס המועדון
26 ותו לא...המחיקות שלי לא לקבל דיוור התייחסו לסעיפים שאני באמת יכול לראות,
27 דרך המייל, מתחת לטלפון שלי אין סעיף שבו אוכל לבטל את אפשרות הדיוור, אפשרות
28 הדיוור היחידה היא דרך המייל ואותה מחקתי. אני מחקתי את זה שאני לא מעוניין לקבל
29 דפי פירוט במייל...אני קראתי באותיות הקטנות שאני מעוניין לקבל דפי פירוט במייל
30 וסירבתי אבל לא קראתי את כל התוכן הגם שזה באותיות קצת יותר גדולות לגבי
31 ההוראות...אני עשיתי חוזה כדי לעשות כרטיס אשראי, קניתי בו ונהניתי ממנו..." (עמ' 3
32 לפרוטוקול הדיון מיום 5.9.2016, שורות 6-15).
- 33

בית משפט השלום בירושלים

תא"מ 67074-12-15 שלמה נ' שופרסל בע"מ

תיק חיצוני:

1 בחקירתו, העיד התובע כי מחק את המקום בו מצוין לקבל דיוור באמצעות פקס ומייל
2 אולם כתב את הטלפון הנייד שלו ל"צורך התקשרות" (עמ' 6 לפרוטוקול הדיון מיום
3 30.1.2017, שורה 13). כשנשאל, האם לא מחק את ההסכמה לדיוור, השיב: "אני באתי
4 לעשות כרטיס אשראי הפרטים שרשומים שם...אני נותן...בשיתוף פעולה והצעות לחברי
5 מועדון, אני מאשר לחברה לשלוח לי הודעות באס אם אס" (שורות 17-18).

6 על כך נשאל:

7 ש. לא מחקת כמו שעית קודם את ההודעות?

8 ת. לא.

9 ש. כלומר אפשר להגיד שנתת את הסכמתם להודעות?

10 ת. בחוק היבש כן, מצד שני... (שורות 19-22).

11 בהמשך, נשאל:

12 "כל מהותו של כרטיס שופרסל אתה נכנס למועדון של הטבות אתה מסכים איתי?

13 ת. כן.

14 ש. איך תדע על הטבות אם לא יודיעו לך אתה מסכים איתי?

15 ת. כן אני מסכים אתך". (עמ' 7, שורות 20-23).

16
17
18 התובע הבהיר שהוא מסכים לדיוור באמצעות מכתבים אבל לא באמצעות מסרונים (שורות
19 27-28).

20 יוער, כי נקודה זו לא ברורה משהוא טען שמחק את אפשרות הדיוור באמצעות דואר
21 אלקטרוני, היינו שיגור מכתבים אלקטרוניים. מה גם, שעיון בטופס הבקשה מגלה כי הוא
22 מחק את המען למכתבים על מנת שלא לקבל מכתבים. כך גם מחק את הפקס, ומחק את
23 הרובריקה לפיה הוא מעוניין לקבל דפי פירוט במייל. אל מול זאת, הוא לא מחק את
24 הסכמתו לקבלת הודעות לנייד. אכן, ייתכן כי מסר את מספר הנייד שלו אך כאמצעי
25 תקשורת עמו, אולם כפי שיכל למחוק את החלקים בהם אינו מעוניין, כך יכול היה למחוק
26 גם את הסכמתו לקבלת הודעות לנייד.

27
28 התובע הפנה לחקירת מנהלת מועדון הלקוחות אצל הנתבעת אשר העידה כי בכל מצב
29 הלקוח ייחנה מההטבות המיועדות לחברי מועדון, בין אם ידע עליהן ובין אם לא, עת
30 הקופאית מעבירה את הכרטיס. אין לכך נפקות משלא ברור אם הוא הגיע לרשת בעקבות
31 הפרסום אם לאו ומשחתם, הרי שהסכים ולכן גם אם לא מצא תועלת בפרסום בסופו של
32 יום, אין בכך כדי לעקור את רכיב ההסכמה.

33

בית משפט השלום בירושלים

תא"מ 67074-12-15 שלמה נ' שופרסל בע"מ

תיק חיצוני:

- 1 התובע מסר את מספר הטלפון הנייד שלו "לצורך התקשרות". "התקשרות" מבחינה
2 לשונית משמעותה גם באמצעות דיוור. ודוק; הוא לא מחק את תניית הדיוור. הוא הודה
3 שנתן את הסכמתו לקבלת הודעות. גם אם לשיטתו לא התכוון, ברגע שקיבל את ההודעות
4 יכול היה לבקש הסרתן. הוא לא יכול להיבנות על כך שהחוק לא דורש ממנו לבקש הסרתן
5 עת הוא עצמו יצר מצג כלפי הצד שכנגד כי הוא מסכים לקבלתן. הוא נהנה מההטבות
6 שקיבל, עליהן ידע בין היתר באמצעות אותן פרסומות. רוצה לומר, כי הפרסומות לא רק
7 מקדמות את עסקיה של הנתבעת אלא מקדמות גם את צורכי הלקוח החוסך בכיסו, עת
8 גילה הסכמה מפורשת הן בהצטרפותו והן בהתנהגותו בפועל בין אם בשתיקה ובין אם
9 באומר במהלך התקופה בה נהנה מההטבות ולא הביע התנגדות לקבל "התראות" בדבר
10 ההטבות. הוא הודה שנהנה ממועדון הלקוחות, שברי כי ההנאות במועדון לקוחות
11 מתבטאות בהטבות שקיבל, לשם כך הצטרף.
12
- 13 14. על כן, השתכנעתי כי התובע נתן את הסכמתו המפורשת מראש ובכתב. אפילו תמצי לומר כי
14 התובע לא נתן הסכמתו בהתאם לסעיף 30א (ב) לחוק התקשורת, כי אז הוראות סעיף 30א
15 (ג) לחוק קובעות כי חרף ס"ק (ב), מקום בו הנמען מסר את פרטיו למפרסם במהלך הרכישה
16 של מוצר או שירות, או במהלך משא ומתן לרכישה כאמור, והמפרסם הודיע לו כי הפרטים
17 שמסר ישמשו לצורך משלוח דבר פרסומת מטעמו, בין היתר במסרונים; המפרסם נתן
18 לנמען הזדמנות להודיע לו כי הוא מסרב לקבל דברי פרסומת, דרך כלל או מסוג מסוים,
19 והנמען לא עשה כן ודבר הפרסומת מתייחס למוצר או לשירות מסוג דומה למוצר או לאותו
20 שירות – לא תקום לחובת הנתבעת הפרת הוראת סעיף 30א לחוק. התובע מסר את פרטיו
21 במסגרת הרכישה והנתבעת בחוזה ההצטרפות מסרה לו בשלושה אופנים כי אלה יוכלו
22 לשמש אותה למשלוח דברי פרסומת מטעמה וכן נתנה לו הזדמנות להודיע על סירובו וכי
23 יוכל להסיר את פרטיו והוא לא עשה כן. אין מחלוקת שדברי הפרסומת התייחסו למוצרים
24 של מועדון לקוחות הנתבעת אליו הוא הצטרף. אשר על כן, גם לפי קו זה קם לו הסייג
25 הפוטר את הנתבעת מחבות הסעיף.
26
- 27 15. בכל הנוגע להפרת תקנות הגנת הצרכן (האותיות בחוזה אחיד ובתנאי הכלול במידע אחר
28 המיועד לצרכן), תשנ"ה-1995, איני מסכימה עם גישת הנתבעת לפיה טענה זו היא בגדר
29 הרחבת חזית. טענה זו היא טענה משפטית ובמסגרת פרשת עובדות התביעה, על התובע
30 לכלול עובדות מהותיות שהן הנתונים היוצרים את עילת התביעה. התובע התייחס לגודל
31 האותיות שבטופס הבקשה, ואי אזכור התקנה הספציפית הרלוונטית אין בכך כדי למנוע
32 ממנו להזכירה בשלב מאוחר יותר ומדובר בידעיה משפטית המצויה אף בידי בית המשפט
33 עצמו, עת הדבר עולה מהעובדות המצויות בכתב התביעה. לשון אחר; אי ציון הוראת דין
34 אינה מונעת מבעל דין להסתמך עליה ותובע אינו מחויב לציין בכתב התביעה את כל העילות

בית משפט השלום בירושלים

תא"מ 15-12-67074 שלמה נ' שופרסל בע"מ

תיק חיצוני:

1 המשפטיות שעליהן בדעתו להסתמך ורשאי הוא להתבסס במהלך הדיון או בשלב
2 הסיכומים על עילות משפטיות נוספות כל עוד הוא ציין בכתב התביעה את העובדות שעליהן
3 הוא מסתמך לביסוס העילה (ראו והשוו: ע"א 536/89 פז חברת נפט בע"מ נ' לויטין, פ"ד מו
4 (3) 617).

5
6 אכן, חריג לכך הוא הפרת חובה חקוקה, או אז יש לציין את החיקוק אשר הפרתו מהווה
7 עילה לתובענה. אולם התובע לא טען לפיצוי מכוח עילה נזיקית של הפרת חובה חקוקה אלא
8 טען לבטלותו של החוזה כולו מכוח הפרת התקנות. טענה זו שובה את הלב. האם יש בכך
9 כדי לבטל חוזה ממנו הפיק התובע הנאות במהלך השנים? מהי מידת היחס בין עקרון תום
10 הלב לבין תקנות קוגנטיות, משהסכמה להתנות על הוראות חוק הגנת הצרכן ותקנותיו
11 איננה תקפה (ראו והשוו סעיף 36 לחוק הגנת הצרכן). כך גם מתעוררת השאלה האם מדובר
12 בחוזה לא חוקי שדינו להתבטל מעיקרו, כמצוות סעיף 30 לחוק החוזים, משכריתתו או
13 תוכנו או מטרתו הם בלתי חוקיים או בלתי מוסריים או סותרים את תקנת הציבור, להבדיל
14 מצורתו.

15
16 ברם, לא לי לדון בטענות אלו משגודל האותיות בטופס המקורי עליו נשענת התביעה כולה,
17 הן בגודל של 2 מ"מ כהוראות תקנה 2 לתקנות האמורות. דא עקא, הרווח בין השורות קטן
18 מגודל האות בשורה. אכן התובע לא טען לגבי הרווח בין האותיות בכתב תביעתו ולא טען
19 להפרת חובה חקוקה, אולם נקודה זו הובהרה כבר בישיבה המקדמית עת בית המשפט
20 ביקש לפשט את הדיון והתרשמתי כי לא נמנעה מהנתבעת האפשרות להתגונן כנגד כך. מה
21 גם, שהטופס המקורי לא היה ברשות התובע כדי לבחון זאת כדבעי, כמו גם בנוגע לגודל
22 האותיות שבצילום שצורף לכתב התביעה וכתב ההגנה אכן גודל האותיות נראה מופחת מ-2
23 מ"מ.

24
25 16. אשר על כן, אני סבורה כי בנסיבות העניין בהן הנתבעת צירפה בשלב מאוחר מסמכים ללא
26 מתן הסבר מדוע לא יכולה הייתה לחשוף אותם קודם לכן ומשהנתבעת הפרה את תקנה 3
27 לתקנות הגנת הצרכן האמורות, הסכום שבית המשפט מבקש להשית יגולם בהוצאות משפט
28 ושכ"ט עו"ד לאחר הליך הוכחות בהם מצאתי לחייב את התובע. התובע ישלם לנתבעת
29 הוצאות על סך של 1500 ₪ אשר ישולמו תוך 45 יום.

30
31 המזכירות תשלח העתק מפסק הדין לב"כ הצדדים.

32
33
34 ניתן היום, י"ז ניסן תשע"ז, 13 אפריל 2017, בהעדר הצדדים.

בית משפט השלום בירושלים

תא"מ 67074-12-15 שלמה נ' שופרסל בע"מ

תיק חיצוני:

1

אפרת רחלי מאירי מרקוביץ, רשמת בכירה

2

3

4

5